ПРО СТРАТЕГІЮ ДЕРЖАВОБУДУВАННЯ ТА СУТНІСТЬ МОВНИХ ТОРЖИЩ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Анатолій ПОГРІБНИЙ,
доктор філологічних наук, професор, критик, літературознавець, культурно-громадський діяч, провідний науковий співробітник відділу мови НДІУ

У статті висвітлено болючі й дотепер невирішені проблеми у контексті сучасного суспільно-політичного життя. Гостро акцентовано, зокрема, питання псевдодемократії, розгулу шовінізму та корупції, розігрування мовної карти і провокування міжконфесійних конфліктів, які черговий раз загострюються напередодні виборчої кампанії. Автором запропоновано й обґрунтовано здійснення низки заходів щодо коригування державотворчих орієнтирів на шляху побудови української держави з національними орієнтирами в усіх сферах суспільного і політичного життя України відповідно до західноєвропейських критеріїв.

Нещодавно випало мені бути включеним до групи, сформованої секретаріатом Президента (усього з кількома міністрами, 35 осіб) для формулювання пріоритетів розвитку Української держави на ближчу перспективу. Важливість обов'язку, покладеного на групу, увиразнювала деталь: зібрано було її в урядовому санаторії.

Чесно зізнаюся, я відчував певну аж ніби лячність, коли згадував, що два роки тому до цього ж самісінького санаторію у Пущі-Водиці і також спецтранспортом, і також зі щедрою спецгодівлею зібрали й учасників т. зв. письменницького з'їзду, що був покликаний навести "порядок" у нашій Спілці, зігнувши її перед кучмівсько-медведчуківським режимом.

Утім, аналогія ця виключно локаційна, адже у даному випадку про НСПУ не йшлося зовсім, а, як я уже зазначив, – про пріоритети, що мали знайти місце (так було сказано) у зверненні чи посланні Президента В. Ющенка до народу. Отож, взявши слово, я і сказав те, про що не втомлююся говорити ось уже впродовж багатьох років, а саме, що орієнтири нашого державотворення потребують украй посутнього коригування в напрямку необхідності побудови в Україні національної держави українського народу з відповідними українськими національними пріоритетами в економіці, політиці, культурі, мові, інформаційному просторі... – в усьому. Це, на мою думку, і мало б стати підґрунтям того, що група мала би підготувати для Президента.

Що ж, заперечень від тих, кого було запрошено до групи (назву бодай деякі прізвища: О. Пасхавер, М. Полудьонний, П. Гайдуцький,В. Лановий, В. Геєць, С. Телешун, Е. Лібанова), як і від тих, хто вів це зібрання, я протягом тієї дискусії не почув, але ж так само ні від кого не почув ані слова солідарності чи схвалення. І вже й зовсім мене не здивувало, що на наступні зібрання групи мене просто не кликали. Не знаю, випадково чи навмисне.

Кликали – не кликали – не в цьому річ. Адже згадую я про все це з єдиної причини: а чи хоч хто-небудь з оточення В. Ющенка пропонує до його уваги саме так сформульовані пріоритети? Чи й загалом він має можливість чути однодумні зі мною голоси? А чи то їх геть знезвучує старанна фільтрація, що здійснюється тими, котрі "мають доступ до тіла"?

Але ж так хотілося почути б щось схоже на оцю сформульовану мною аксіоматичну тезу! Скажімо, у промові Президента на майдані Незалежності 24 серпня або 22 листопада. Або у нинішніх його радіозверненнях до народу. І запитаю: чи хотілося б тільки мені? Тут же й відповім, що, відколи відновлено нашу державність, саме цього й прагнуть мільйони наших громадян. Адже будувати українську Україну, в якій добре всім, хто її населяє, в якій ні в чому нікого не ущемлено, де господарем політичного, економічного і духовного простору цієї частини планети почуває себе титульна – українська нація, – це й означає: будувати в нас нормальну, повноцінну державу західноєвропейського зразка.

Чому й досі голосно та чітко, так, щоб усі, без винятків, почули, геть усі, без винятків, затямили – і в нас, і в зарубіжжі – не скажемо вустами найвищих державних достойників про цей наш омріяний та вистражданий, визначальний та магістральний пріоритет? На скільки ще років розтягуватимемо інерцію кучмівського "скажіть мені, що вам будувати"? І як довго замість зреалізування національної ідеї, окропленої кров'ю мільйонів українців, морочитимуть нас безплідними дискусійками про її зміст? Адже, здебільшого, заводять нас у нетрі тих дискусійок ті, яких українська національна ідея взагалі не гріє або й просто їм чужа...

Contra spem spero? Не хотілося б так думати! Хоча – як не згадати з подій останнього часу: і вкрай уразливий меморандум з Януковичем, і санкціонування недоторканості для депутатів усіх рівнів, і призначення Президентом Національної (!) телекомпанії України особи, яка не здатна виголосити державною мовою навіть свої

“інавгураційні” слова… І все це – на тому тлі, коли, скажімо, “братчики” Корчинського спрямовують на Банкову бутафорну (поки що – так треба розуміти) “Аврору”, коли кримський Грач запевняє, що Сталінградська битва ще не завершена, оскільки, мовляв, ще не розгромлений ющенківський режим в Україні, коли Президент все більше перетворюється у “хлопчика для биття”, в якого цілять не тільки чужі, а й свої.

Демократія! Втім, замість знаку оклику чи не доречніший тут знак запитання? Адже вседозволеність у закиданні лайном самої нашої державності – хіба це демократія? І розгул шовінізму в сучасній Україні – хіба це демократія? І бандити на волі й у комфорті та освячувана владою корупція – це демократія? І повсякчасні зневажання, принижування українців та їхньої мови і культури – це демократія? І загалом – свобода руйнації Української держави – демократія?

Як мовиться, борони нас, Боже, від такої! Вважаю, що це поняття, як, до речі, й свобода слова, у нас просто спотворене, здевальвоване, сфальсифіковане. Не вживаймо, закликаю, цих понять “всує”, дбаймо про їх очищення! Як не вагаймося обертати на користь таки справжньої, а не фальшивої демократії і такі цілком, як на перший позір, антидемократичні запевнення, як ось Карла Ясперса: “Маса не знає, чого вона хоче, їй треба сказати, чого вона хоче”.

Тож, повертаючись до того, з чого я почав, як не підкреслити: хіба не пора вже сказати українській масі, що хоче вона саме повноцінної національної Української держави? Гадаю, масу, нашу людність, точніше ту її частину, яка не відзначається упевненістю стосовно цього, цілком можливо переконати у цій істині, адже і долю референдуму 1991р. вона найпереконливіше вирішила, і в Помаранчевій революції перемогла…. Трішки – трішки того, що називаємо ідеологічним фактором, звичайно, вміло застосованим, – і маса сповниться ясністю мети, пройметься вірою, готовністю іти вперед.

Не зволікаймо, владо! Не зволікаймо, Президенте Ющенко! Флюїди зневіри набувають у нашому суспільстві вже просто найнебезпечнішої та незворотньої концентрації.

Чуємо ж натомість… О, що тільки не чуємо! Наприклад, нардеп Прошкуратова широко пропагує “всеукраїнський рух”, який вона очолює – “Школа поза політикою”. Чи ви, бува, не обмовилися, пані Прошкуратова? Може, поза партіями, що цілком доречно, чи таки поза політикою? Сиріч – поза політикою, яку добре чи погано здійснює Українська держава, та з основами якої мусять таки бути обізнані як викладачі, так і учні та студенти; сиріч, мабуть, і поза Конституцією, що є, як відомо, основним нашим політичним та ідеологічним документом, попри те, що там зазначено: держава не пов’язує себе з будь-якою ідеологією. (Це ж як слід розуміти? З ідеологією державотворення теж? Такий собі, я вважаю, прикрий ляп).

Та ні – згадана нардеп не обмовилась. І неспроста розгортає вона цей рух саме зараз, а не тоді, коли медведчуківська СДПУ(о), до якої вона належить, була при владі. О, тоді освіта і не мислилася поза політикою “об’єднаних”, тоді всі засоби для збереження кучмівського режиму були прекрасні! Згадаймо, як буквально живосилом та масово з’являлися у нас і заврайво, і ректори, й директори, і навіть учителі, члени саме цієї партії. Траплялося, що цілі внз перетворювалися на штаби СДПУ(о). То що, тільки тому, що нині не її час, то і “школа поза політикою”?

Або згадаймо гру у карти. Як, наприклад, церковна карта, що нею, борючись проти українських національних церков – православної Київського Патріархату та греко-католицької, запекло й оскаженіло ходять батюшки московського підпорядкування. Не самі, звичайно. Адже скільки їх у нас є, отих і сановних, і найвищесановних, котрі, дотримуючись аналогічно фальшивого гасла “церква поза політикою”, насправді все роблять для того, щоб українська церква в Україні перебувала у стані повсякчасної оборони. Та навіть і деякі перші особи країни в цьому запримічені – хто цього не бачить, хто про це не знає?

Те, наскільки цинічно певні сили та політики обертають проти України її найсуттєвіші та найорганічніші прикмети – ті, поза якими вона просто не існує, спостерігаємо й на прикладі мовного питання, що має тенденцію виростати до розмірів саме гострого питання кожного разу, як тільки у країні відбуваються чи то парламентські чи президентські вибори. І це невипадково. Адже, як на мене, мова – то серцевинна точка, в яку, перш за все, цілять, щоб здійснити вбивство України. Цілять і з відверто зловорожими намірами, і з причини суто малоросійського “недомислія”, як то полюбляв колись висловлюватися М. Хвильовий.

Запримітьмо: офіційно виборча кампанія у нас ще й не стартувала, а картярі-політики грали мовною картою вже на повний хід. О, скільки тут азарту, скільки поквапливості, скільки бажання перегнати супротивників, вгадати момент, коли мовний козир спрацює вирішально! Ну, просто тобі наввипередки! Тільки й чуємо: “ходжу”, “я теж ходжу”, “і я”, “у мене козирі сильніші”…

Біда, мої читачі! Адже, як уже зазначено, тільки наближаються ті чи інші вибори, так і квапляться політикани до колоди мовних карт. І то так голосно, так галасливо грають, що часто – хоч вуха затуляй: такий ляскіт!..

Усі ми чудово знаємо, якого саме виграшу ці сили домагаються: все того ж “официального двуязычия в Украине”, “придания русскому языку статуса государственного или официального”. Слід розуміти, вже й геть задавила українська мова упосліджену російську, вже й геть витіснила її на маргінеси, вже й дихати їй просто неможливо, вже й просто не чути її на вулицях наших міст! Отака вона тепер в Україні – *ущемльонная, утєсньонная, уніженная…*

Скільки ж прагнення, скільки бажання у частини політиків, щоб люди у поневіряння російської мови повірили! А особливо російськомовні люди, від голосів яких і залежить: бути чи не бути тому чи іншому політику або партії, яку він представляє у парламенті. Тобто – мовиться (хай буде ця тавтологія) про мову, а думається ж насправді не про неї, а про те, як перехопити голос виборця, як цього виборця “взяти”. А нумо – розжалобимо, розчулимо його, повторяймо тисячі разів: “*русский язык, на котором вы общаетесь, в опасности; у вас отбирают ваше последнее достояние – русский язык*”… І т. ін.

Хто раз у раз не чує подібного хоча б від ду-уже прогресивної соціалістки Вітренко?

Зовсім недавно з вікна своєї робочої кімнати в НСПУ, що знаходиться поряд із Президентським будинком, я спостерігав дивну картину: під оглушливе бамкання записаних на радіоапаратурі церковних дзвонів їхала з відкритими бортами вантажівка, на ній самозречено височіла – як центральна особа усієї тієї процесії – одним-одна жіноча постать. За вантажівкою ішли скуті ланцюгами чоловіки у смугастому концтабірному одязі, а далі – хоругвоносці та бабці-ікононосці з московського патріархату, за ними – інші люди, що несли гасла на взірець "Отстоим, защитим православие!" тощо. Точно такі процесії відбувалися, як знаємо, сотню років тому. Тоді, як відомо, вони мали назву чорносотенних. А яку назву дамо сьогоднішнім?

Та ось процесія зупинилася біля будинку Президента – і з екзальтованої промови жінки, що вознесено стояла на вантажівці (то й була Вітренко), враз стало ясно, що означала вся та концтаборна символіка, як і отой "колокольный звон". Означало все те обурення та протест з приводу *утєснєнія* та просто вже концтабірного становища і *народа вообщє*, і *русского православія в Украінє*, і, звичайно ж, *русского язика*, про який аж ніяк не було забуто у виголошених філіпіках. Згадаймо: наступного дня, якраз на Покрову, ця ж сама публіка, поповнена певного – більшовицького – сорту свіжими силами, влаштувала, як знаємо, вже підфарбовану натуральною людською кров'ю провокацію на Хрещатику (з нагоди річниці героїчної УПА), що нею нібито тепер займається прокуратура. Фарс, маскарад, клоунада – це тільки позверхньо, для видовища, для вкрай необхідної ***attention*** нашої людності; підспудно ж, у глибинах – прагнення будь-що розпалити ненависть, зіткнення, протистояння, дестабілізувати, спрямувати – "стінка на стінку", влаштувати криваве побоїще, що ми всі й бачили того покровського дня у столиці України.

І ще раз запримітьмо: знову й знову, в числі інших, звучала там тема *ущємльонного русского язика* – у виступах, на транспарантах. І відбувалося все це під розгойдуванням державних прапорів сусідньої країни – Російської Федерації, що з'явилися того дня на Хрещатику. Ось так – російські прапори і галасування про російську мову. Хоча насправді – хіба було то про російську мову як таку, хіба то не маніфестоване прагнення чорносотенних сил поставити хрест на українській державності та, якщо не враз вернути Україну в лоно новітньої імперії, то хоча б здійснити це поетапно?

Кажемо: мова – і часто вважаємо, що це – лише засіб спілкування, лише явище культури. У середовищі гідних людей, звісно, так. Але як не переконатися: у даному випадку про мову як саме мову (знову нарочито вдаюсь до тавтології) не було і не може бути й найменшої мови. Груба, цинічна та жорстока політика під покровом отого *защітім русскій язик*, лише ледь–ледь завуальований (зокрема, під ту ж мову) злісний антиукраїнський, антидержавний демарш. Ось у що насправді перетворюється гра у мовну карту в сучасній Україні.

Прикро, але прогресивні соціалісти тут далеко не єдині. Адже діють у нас у напрямку офіційного *двуязичія* симоненківці і свистуновці, костусевці і васильєвці, медведчуківці і януковичівці – і кого тільки в нас немає з-поміж тих, хто ставить за свою мету знеукраїнізувати Україну, знешкодити, заморозити наявні в ній усе ще лише паростки її повносилого мовного утвердження.

Я вжив слово – заморозити, тож асоціативно як тут не згадати дії на мовному поприщі всіма знаного О. Мороза, як і дії соціалістичної партії. Про мовний законопроект цього політика була в мене кілька місяців тому в "ЛУ" окрема стаття, тому до цього документа не повертатимусь. Але ось що кілька тижнів тому мене у черговий раз вразило: О. Мороз походив мовною картою, поїхавши (звичайно, у вже передвиборну поїздку) до Криму. Мовляв, чули всі по радіо, треба на основі наявних у Верховній Раді мовних законопроектів (їх до півтора десятка) розробити один (як він назвав – базовий) і прийняти його "найшвидше", вже на нинішній сесії.

Біда, як на мене, з такою пропозицією, адже, як відомо, за винятком одного-двох (П. Мовчана та І. Юхновського), усі згадані законопроекти якраз і передбачають офіційне *двуязичіє*, що зовсім реально та неминуче й означало б витіснення української мови як мови титульної нації навіть з тих досить ще нетривких позицій, які вона сьогодні займає.

Однак, чого тут дивуватись, якщо відомо: офіційна двомовність, як одне із завдань соціалістів, якраз і передбачена програмою їхньої партії. Але те, що для того, щоб походити мовною картою, лідер цієї партії поїхав на цей раз до Криму, – це, як на мене, все-таки дивина. Чому? Тому, що де-де, а в Криму ходити цією картою ну просто величезний, непрощенний гріх. Навіть за ситуації, коли ця козирна карта потрібна виключно для входження у довіру до кримських виборців, виключно для того, щоб схилити якусь частину виборців до голосування за представлену картярем політичну силу.

Принагідно згадаю деякі власні враження від Криму, де я недавно побував на п'ятому міжнародному симпозіумі (Україна – Туреччина – Польща) з питань ролі науково-освітнього потенціалу в державотворчому процесі (головним організатором симпозіуму, основна частина якого відбулась у Севастополі, був професор Тимофій Рибак з Тернополя). Як я переконався і цього разу, й літньої пори, коли виїздив до Ялти, живуть у Криму цілком добропорядні та доброзичливі, мислячі громадяни, які твою українську мову нормально сприймають та цілком розуміють (немало хто й сам намагається перейти на неї, шкода, що цього не спостеріг спікер парламенту В. Литвин, котрий, поїхавши кілька тижнів тому на цей півострів, заговорив там, як і О. Мороз, украй кепською за своїми якостями російською мовою, що додатково увиразнило комплекс малоросійства в обох цих діячів), і щось розказати-підказати завжди готові.

Але це – звичайні, прості громадяни, а не політики, скоріш політикани. О, політикани! Хтось може собі уявити, щоб на шляхах Російської Федерації раптом зарясніли передвиборні бігборди та інша агітпродукція з написом на взірець "З нами Бог і Україна!"? Що то за скандал зчинився б! І на щонайвищому рівні ми почули б крик про український фашизм!

А що ж у нас? О, в нас усе тихо-тихо. Обвішаний увесь Крим, ба, навіть Київ, як і шляхи багатьох областей України, бігбордами із закликом: "С нами Бог и Россия!" і – анічичирк. Чому анічичирк?

А тому, слід вважати, що це ми, українці, дотримуємося … "розважливості" та "виваженості" (якості, що мають значну цінність, якщо їх позначати без лапок, але в лапках – то величезне зло), дотримуємося ... демократії, адже це для декого з нас, мабуть, просто мазохістська насолода – спостерігати, як твою державу принижують, кусають чи й відгризають від неї – від її гідності та честі – бодай потрішечки, бодай по шматку.

І знову ж таки – дива та й дива. Адже на всіх цих бігбордах поряд із назвою партії, яка їх навстановлювала, "Союз", зображений ще і лідер цієї партії Костусєв, що є, як відомо, державним високопосадовцем – головою Антимонопольного Комітету України. Саме це і є дивина: бо виходить, що частка цієї держави і виступає за отой "Союз", наполегливо домагається усе того ж *двуязичія*. Як резонно хтось висловився, звернене до українських виборців гасло: "С нами Бог и Россия!" містить у собі стільки ж глузду, як і гасла, скажімо, "З нами Бог і Фінляндія!" або "З нами Бог і Японія!", якими якийсь пройдисвіт приваблював би російський електорат відповідно в Карелії чи на Курилах...

Або ось іще дещо з моїх свіжих кримських вражень. Сьогодні в Криму 645 шкіл, з яких 625 – російські, 14 – кримськотатарські і лише 5 – українські. Тобто, взявши до уваги, що в Криму десь 600 тисяч українців, на 125 тисяч наших одноплеменців випадає одним-одна українська школа, а російських шкіл – у 125 разів більше, тобто – на ось цьому тлі – українських, вважай, нема.

Однак, усі ми пам'ятаємо, що зчинилося у селищі Комсомольському біля Сімферополя напередодні 1 вересня ц. р., коли об'єднані сили україно фобів так і не дозволили відкрити тут ще одну повноцінну українську школу-гімназію (її відкрили як двомовну). Згадаймо деякі гасла: "Нет украинизации школ!", "Купим пану Матвиенко на Киев обратный билет!" (таки купили!). А "грачовці" вустами самого Грача, лідера кримських комуністів, волали найдужче: "Идет ползучая украинизация!" І зважмо: усе це за ситуації, коли в оті наявні в Криму п'ять українських шкіл приймають дітей за конкурсом – десь три особи на одне місце. У Ялті, де у приміщенні на 180 учнів у тісноті вчаться аж 350, бо обіцяна В.Ющенком, тоді ще прем'єром, нова будівля української школи тут і досі не з'явилася.

І це (ще раз нагадаю про поїздку лідера соціалістів до Криму) – за подібної ситуації (!)грати в Криму мовною картою?

Та побійтеся Бога, панове політики, адже з деяких захисників *русскоязичного насєлєнія*, насправді – політичних спекулянтів, вже й на Заході, не тільки у нас, вражаються, як вразилися недавно у Страсбурзі, коли на Парламентській Асамблеї Ради Європи наш уславлений поет і політик, Герой України Б.Олійник достойно поставив на місце одного з депутатів Держдуми, який звинуватив Україну в тому, що вона не забезпечує "в повному обсязі" право російськомовного населення Криму на освіту російською мовою та що й загалом, мовляв, існує план повністю перевести освіту автономії на українську мову. Пробі! Ату ксенофобську Україну! – випливало з цього виступу, на що Б. Олійник, почавши виступ своєю мовою, а потім нарочито перейшовши на російську, спокійно відреагував: "Усім, хто намагається розсварити нас з російським народом, скажу: єдина українська газета в Криму, де проживає принаймні 600 тисяч українців, закривається або вже закрита. Вибачте, кого треба захищати?" Як повідомляла преса, ця відповідь зірвала оплески європарламентаріїв.

Варто зазначити, що та "єдина українська газета в Криму" – "Кримська світлиця", яку згадав Б.Олійник, усе ж поки що виходить. Але як? У втричі зменшеному обсязі, а десь тридцяте її число оповите на першій сторінці чорною рамкою як знак смертельної небезпеки, яка нависла над газетою.

Тож як тут не сказати: владо Криму, владо України! Час від часу, зронюючи слова про потребу підтримки державної мови, щобільше – стверджуючи навіть, що українська мова в Криму вже й загалом "набирає потужної ходи", як на цьому наголосив В. Литвин у своєму недавньому привітанні учасникам VI Міжнародного конкурсу ім. П. Яцика, чи хоч помічаєте ви цю чорну рамку? Вона ж є найпромовистішим індикатором, який засвідчує, що іноді декларована владою підтримка української мови часто-густо перетворюється на суцільну фальш.

І це – я ще й утретє на цьому закцентую, повертаючись до кримського вояжу лідера соціалістичної партії – за таких, власне, трагічно-похмурих, украй тривожних обставин, підкидати козирну карту російської мови, як, буцімто, ущемленої та дискримінованої? Цинізм, фарисейство та й навіть, даруйте, просто шкурний розрахунок на примноження свого електорату за рахунок тих довірливих та недостатньо обізнаних із суттю справи виборців, котрі, зачувши про *ущємлєніє русского язика*, у цю *чушь* – нарочито вдаюсь до російського слова – і справді повірять.

Звідси й випливає один з обов'язків тих, кому болить доля української мови та Української держави: роз'яснювати нашим людям, що в тих вельми частих випадках, коли ті або інші політики надто вже ревно педалюють на захисті російської мови в Україні, яка насправді жодного захисту не потребує (настільки вона поширена й настільки часто займає те місце, де природньою була б лише мова титульної нації), їх, цих політиків, власне мова, як російська, так і українська, цікавить щонайменше. Потрібне зовсім інше – виборчі голоси. По суті, те, що відбувається сьогодні у мовному житті Україні – це усіляко нав'язувана нашим людям масштабна операція обміну, а саме: за фальшиву сльозу про *ущємльонность* та про потребу *офіціального двуязичія* – голос виборця. Наче не так і багато, але чи всі наші люди розуміють, що разом зі своїм голосом вони віддають і власну національну та й суто людську честь?

Неважко передбачити: до наступних виборів ще буде й буде різних мовних спекуляцій у державі. Либонь, це – невідворотне, адже чого-чого, а грати на мовній темі й перетворювати цю гру на незамінну частину своєї виборчої технології наші політики у часі різних виборів, кожні з яких стають серйозним випробуванням та правдивим нещастям для державної української мови, таки навчилися. Отже, гратимуть. І все ж, як не звернутися до всіх тих, хто рік тому у великому натхненні співали: "Нас багато..."

Чи й справді нас багато, мої однодумці? Чи нас уже не стосується репліка шовініста з однієї з п'єс Є. Плужника у відповідь на те, що сила українців обчислюється тридцятьма мільйонами, – "А припугни – и трех не наберешь"? І це вже не про нас сакраментальне "якось воно буде"?

У такому разі найнепоступливіше пильнуймо, пильнуймо, братове, ставлячи на місце кожного – чи шовініста, чи свого малороса–національного недбальця, хто надто заривається. І в першу чергу – в питаннях нашої мови, що є – не маймо сумнівів – і синонімом України, й визначальним способом її буття, і свідченням того, що вона, Україна, загалом існує на цій планеті та має власну індивідуальність з-поміж інших країн світу. Інакше кажучи, українська мова – то найважливіша прикмета "я" держави України.

А взагалі складників стратегії націєвбивства є немало. Скажімо, цей постійний шантаж і тиск з боку сусідньої держави, тим небезпечний, що, як багато хто у ній вважає, раз ми з "однієї колиски" (яка все-таки живуча ця олжа!), то мусимо бути разом й у *возобновльонной імпєрії*.

Це – сказав би М. Драгоманов, – "турки зовнішні" (хоча, зрозуміло, що турки як етнос, як країна тут зовсім ні до чого). Але ж ніяк ще не можемо скидати з рахунку і "турків внутрішніх" – оте, на жаль, незнищенне паскудне плем'я перевертнів та перекинчиків, малоросів, котрі і є сьогодні головним гальмом на шляху нашого повносилого національного утвердження. Придивімося, для прикладу, як, спільно з представниками то *домінірующей на постсовєтском пространстве* нації, то іншої *богообраної* нації, вони докладають зусилля для витіснення етнічних українців з різних установ та закладів, а то й цілих сфер життєдіяльності. Щоправда, як спостерігаємо в житті, дяка націєвідступникам дуже часто невелика: потрапляючи під звільнення в останню чергу, нерідко вони просто замикають собою здійснюване багато в чому їхніми ж руками неафішоване та негласне етнічне очищення.

Пов'язуючи все це з питаннями мови, як не сказати: всюди, де з життєдіяльності тієї або іншої інституції виведена державна українська мова, там України як України вже нема. Скорше – то плацдарм іншої держави. Скільки ж їх, ось таких знеукраїнізованих плацдармів, навіть оминаючи Крим або Донбас, є сьогодні на просторах країни!

І тут дуже часто можна почути застереження: а хто сказав, що для українців потрібна держава – національна держава, а не держава громадянського суспільства, яка є, мовляв, історично найпрогресивнішою та найсучаснішою формою державовлаштування? Саме це – я запевняю кожного, хто читає ці рядки, – і є найнебезпечніша отрута, що нею усілякого роду лукавці прагнуть здійснити у нас націєвбивство. Прислухайтеся лишень, як старанно та методично-послідовно навівають вони нам думку: національна держава – то вже історично перейдене, застаріле, українці з цим просто запізнилися, оскільки та ж Європа вже перейшла до етапу держав громадянського суспільства.

Так, варто відповісти, перейшла, але ж водночас хіба вона не залишилася континентом національних держав різних народів? Німеччина – німецького, Чехія – чеського, Італія – італійського, Норвегія – норвезького... Та й що, власне, являє собою держава громадянського суспільства? Не більше і не менше – це та держава, у якій велику роль відіграють громадські інституції. То що, постає питання, державовлаштування за принципом національних держав може стати цьому на перешкоді?

Нонсенс, звичайно, що й потверджує досвід будь-якої розвиненої західноєвропейської країни. Тобто насправді ті наші "доброзичливці" , які розводять державу громадянського суспільства і національну державу по різні береги, лишень затуманюють нам мізки, вводять в оману. Будувати національну державу українського народу і водночас державу громадянського суспільства – такий мусить бути у нас орієнтир. Утім, прагнучи його похитнути, дуже часто заходять і ще з одного боку: мовляв, як можна проголошувати будівництво національної держави українського народу, якщо склад населення України поліетнічний? Одначе кому не ясно те, що, по-перше, в даному випадку український народ – то не лише вузько етнічна, а й широка політична дефініція (т. зв. політична нація), а, по–друге...

Але якраз стосовно цього "по–друге" для багатьох неясності таки є, бо, оперують цифрою: в Україні нараховується понад 130 різних етносів. Так, нараховується, але так само в обставинах жвавої міграції їх не менше нараховується і в більшості західноєвропейських країн. "Але що з того? – запитає будь-який європеєць, маючи на увазі, що створення власної національної держави – то священне право будь-якої титульної нації, яка дала назву країні. Крім того, європеєць зверне нашу увагу і на те, що, потрактовуючи Україну як "багатонаціональну державу" (таку характеристику оточення Президента В. Ющенка вмістило і в текст його привітання з нагоди недавнього Дня української писемності та мови), ми також відхиляємося від істини. Адже за міжнародним кадастром, та країна, представників титульної нації у якій нараховується 70 і більше відсотків, насправді є не полі-, а моноетнічною. Нагадаю: нас, українців, збереглося – на диво! – близько 80 відсотків... Живучими, незнищенними ми виявилися!

Отож з якого боку не підходь, альтернативи будівництва національної держави з українськими пріоритетами у всіх, без винятку, сферах життєдіяльності просто не існує. Розумінням цього мусить пройнятися все наше суспільство, так само, як на висоті усвідомлення цієї ще несповненої місії українського народу має бути і влада країни.

З'явиться тверда державна воля будувати українську Україну, передасться ця воля переважній більшості суспільства – і ще не подолана нині в Україні стратегія націєвбивства, свідомо чи від "недомислія", вільно чи невільно здійснювана різними політичними силами та значною частиною політиків різних рівнів – від найвищих до найнижчих, неодмінно зазнає остаточного краху.